

**ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОҶИКИСТОН
ба номи АБЎАЛӢ ИБНИ СИНО**

**Бо қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи
давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи
Абӯалӣ ибни Сино**

« ____ » _____ с. 20 ____ № _____

тасдиқ шудааст.

**Ректори ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино
д.и.т., профессор**

_____ У. А. Қурбонов

**НИЗОМНОМАИ
КОДЕКСИ АХЛОҚИИ ДОНИШҶЌӢИ ДДТТ БА НОМИ
АБЎАЛӢ ИБНИ СИНО**

Душанбе -2013

Кодекси ахлоқи донишҷӯи ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино

1. Муқаррароти умумӣ

- 1.1. Кодекси ахлоқ самтҳои маънавии қоидаҳои рафтору кирдори донишҷӯёни донишгоҳро муайян мекунад, ки бо меъёрҳои ба таври умум қабулшудаи одоби ахлоқ, эҳтиром ба давлат, ҷамъият ва ҳамсабақони худ асоснок шудаанд.
- 1.2. Кодекси ахлоқ ба донишҷӯёни ҳамаи факултетҳо ва шаклҳои дигари таълимии донишгоҳ амал мекунад;
- 1.3. Кодекси ахлоқ мувофиқи рафтори донишҷӯён хангоми дар ҳудуди донишгоҳ, базаҳои клиникӣ ва кафедраҳои он будан, истифода бурда мешавад. Кодекси ахлоқ, ҳамчунин ба он амали донишҷӯён дар ҳудуди донишгоҳ равона шудааст, ки ба шаъну шарафи ӯ таъсир мерасонад.
- 1.4. Кодекси ахлоқи донишҷӯёни донишгоҳ чунин мақсаду ҳадафҳо дорад:
  - ташкил намудани шароити хубтарину мусоиди таълим
  - фароҳам овардани фазои муътадили рӯҳиву равонӣ барои муоширати байнихудӣ ва равобити дӯстона бо донишҷӯёни дигар мактабҳои олий. Ҳадафи асосии баамалбарории ҳамаи меъёрҳои Кодекси мазкур мустақамкунии фарҳанги маънавии ҷамоаи донишҷӯёни донишгоҳ мебошад.
- 1.5. Ҳар як донишҷӯи донишгоҳ меъёрҳои Кодекси мазкурро иҷро намуда, дар боло бурдани обрӯ ва мақому манзалати донишгоҳ саҳми худро мегузорад.

2. Қоидаҳои асосии ахлоқи донишҷӯи ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино

- 2.1. Донишҷӯи донишгоҳ дар фаъолияти худ мувофиқи қоидаҳои зерини одоби ахлоқ амал мекунад:
  - муносибати неку хайрхоҳона ба одамон;
  - эҳтироми қоидаҳо ва шаъну шарафи донишгоҳ;
  - боодобӣ ;
  - поквичдонӣ ва дурусткорӣ;
  - масъулият ва садоқат ба ўҳдадорихои қабулшуда;
  - ҷиддият;
  - эътимод.

3. Қоида ва меъёрҳои асосии ахлоқи донишҷӯёни донишгоҳ

Донишҷӯёни донишгоҳ ҳамчун аъзои масъули ҷамоаи таълимӣ ва донишҷӯӣ бояд қоидаҳои зерини одоби ахлоқро риоя намоянд:

3.1. Қоида ва меъёрҳо ҳангоми фаъолияти таълимӣ

- 3.1.1. Донишҷӯ саъю кушиш мекунад, ки дар касби интихобнамудааш мутахассис шавад. Ӯ бовичдонона таҳсил мекунад ва дар тадқиқотҳои илмӣ ширкат меварзад. Ҳамаи имкониятҳоро барои пурра кардани сатҳи дониш ва аз худ намудани малакаҳои амалӣ истифода мебарад, кушиш мекунад, ки дар касби интихобкардааш мутахассиси хуб шавад.
- 3.1.2. Донишҷӯ дар вақти санҷишу имтиҳонот рӯбардор намекунад ва аз шпаргалка истифода намебарад.
- 3.1.3. Донишҷӯ барои ёрӣ ба дигар шахсони миёнараву бесалоҳият муроҷиат намекунад ва дар вақти санҷишу имтиҳонҳо, ки иҷроиши корҳои фардиро пешбинӣ менамоянд, сидқан саъю кӯшиш мекунад.
- 3.1.4. Донишҷӯ вазифаи хонагӣ, корҳои санҷишӣ, рефератҳо, корҳои курсӣ ва дипломи аз тарафи дигарон иҷрокардашударо ҳамчун натиҷаи меҳнати шахсии худ намесупорад.
- 3.1.5. Донишҷӯ ба фиреби муаллимон ва маъмурияти донишгоҳ роҳ намедихад ва ҳуҷҷатҳои қалбакиро истифода намебарад.
- 3.1.6. Донишҷӯ аз муносибатҳои шахсӣ, хешовандӣ ва дигар воситаҳои номақбул бо мақсади ба даст овардани имтиёз истифода намебарад, ба муаллимон ва маъмурият бо ин мақсад ришва пешниҳод намекунад.
- 3.1.10. Донишҷӯ дар чараёни таълим интизомро вайрон намекунад ва диққати донишҷӯёни дигарро ҳангоми азхудкунии мавод ба дигар тараф чалб намекунад.

3.2. Ҳуқуқ ва меъёрҳои ахлоқи шахсӣ

- 3.2.1. Донишҷӯ бо устодон, калонсолон боэҳтиром муносибат мекунад, дар рафтор бо ҳамкурсон ва дигар донишҷӯёни курсҳои болоӣ ва курсҳои поёни дағалӣ намекунад. Ҳангоми вохӯрдан бо муаллимон ва кормандони донишгоҳ донишҷӯ бояд салом диҳад.
- 3.2.2. Рафтору кирдори донишҷӯи донишгоҳи тиббӣ дар клиникаҳо бояд ба ҳамаи меъёрҳои ахлоқи одоби табибӣ мувофиқат кунад. Дар клиника бо садои баланд гап задан, мусиқӣ шунидан, давидан манъ аст. Дар вақти танаффус ба роҳравҳои клиника камтар мебарояд.
- 3.2.3. Донишҷӯи донишгоҳи тиббӣ меъёрҳои ахлоқи донишҷӯӣ ва қоидаҳои рафтору кирдори расмиро ҳангоми муошират бо дигар донишҷӯён риоя мекунад. Донишҷӯ ба шаклҳои гуногуни паст намудани шаъну шараф, истифодаи зӯри чисмонӣ ва рӯҳӣ нисбат ба дигар шахсон роҳ намедихад.
- 3.2.4. Донишҷӯ барои ташкил намудани фазои солими муносибот дар гурӯҳ саъю кӯшиш мекунад, ба поймолкунии ҳуқуқи шахс аз рӯи нишонаҳои ҷинсӣ, миллат ва дин роҳ намедихад, урфу одат ва анъанаву суннатҳои донишҷӯёни миллатҳои гуногунро эҳтиром менамояд.
- 3.2.5. Донишҷӯ тарзи ҳаёти солим мебарад ва пурра аз тамокукашӣ дар ҳудуди донишгоҳ, ҳамчунин пойгоҳҳои клиникӣ, ки дарсҳои

донишчӯён мегузаранд, даст мекашад, аз истифодабарии маводҳои нашъадор худдорӣ мекунад.

- 3.2.6. Донишчӯ дар ҳудуди донишгоҳ ва пойгоҳҳои клиникаи он нӯшокиҳои спиртиро истифода намебарад ва аз истеъмоли он дар беруни донишгоҳ низ даст мекашад.
- 3.2.7. Донишчӯ ба анъанаҳои факултет ва донишгоҳ эҳтиром гузошта, молу мулки онро эҳтиёт мекунад, ба тозагӣ ва тартибу низоми атрофи худ назорат мебарад. Берун аз донишгоҳ донишчӯ бояд дар хотир дошта бошад, ки ӯ намояндаи донишгоҳ ба шумор меравад ва кӯшиш кунад, ки бо одобу ахлоқи худ обрӯ ва номи донишгоҳро доғдор накунад.
- 3.2.8. Дар ҳудуди биноҳои таълимӣ ва ҳангоми машғулиятҳо аз телефони мобилӣ истифода набарад.
- 3.2.9. Донишчӯ ҳар ғаъолияти лозимӣ ва манфиатнокеро, ки ба мустаҳкамкунии системаҳои худидоракунии донишчӯён ва инкишофи ғаъолияти эҷодии (илмӣ-таълимӣ, варзишӣ, расомӣ ва ғ.) донишчӯён равона шудааст, эътироф мекунад.

4. Намуди зоҳирии донишчӯ

Ҳангоми ворид шудан ба ҳудуди донишгоҳ, пойгоҳҳои клиникӣ ва кафедраҳои он донишчӯ ӯҳдадор аст, ки талаботҳои зерин доир ба намуди зоҳирии шахсии худро иҷро намояд.

- 4.1. Хушсарулибос ва покиза ба назар расад. Намуди зоҳирӣ ба меъёрҳои умумии сару либоси табибӣ мувофиқат кунад: тозаву покиза, хилъати дарзмол кардашуда, кулоҳи сафед. Мӯйҳо бояд чамъ карда ва дар таги кӯлоҳ андохта, нохунҳо паст карда шуда бошад. Ба пӯшидани либосҳои ҳархела: шорт, домани кӯтоҳ, слантсӣ ва дигар либосҳои диққатҷалбкунанда дар ҳудуди пойгоҳҳои таълимӣ ва клиникаи донишгоҳ иҷозат дода намешавад.
- 4.2. Ба донишгоҳ танҳо бо либосҳои барои муҳассилин тавсия намудаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳозир шавад.

5. Тарзи қабул ва тағйироту илова даровардан дар кодекс

- 5.1. Кодекс дар конференсияи донишчӯёни донишгоҳ қабул карда мешавад.
- 5.2. Агар ҳиссаи зиёди иштирокчиёни маҷлис тавассути овоздиҳии кушода ба қабули Кодекс овоз диҳанд, он қабул карда мешавад. Кодекси мазкур аз рӯзи қабулаш дар конференсия эътибор пайдо мекунад.
- 5.3. Кодексро Ректор ва раиси иттифоқи касабавӣ донишчӯён тасдиқ мекунад.
- 5.4. Тағйироту иловаҳо дар Кодекс бо ҳамон тарзе ворид карда мешаванд, ки ҳангоми қабули он амалӣ карда шуда буд.

6. Масъулият барои вайронкунии Кодекс

- 6.1. Донишчӯи донишгоҳ ӯҳдадор аст, ки Кодексро донад ва риоя кунад.

- 6.2. Донишчӯ кӯшиш мекунад, ки бо қувваи худаш пеши роҳи вайронкунии кодекси ахлоқро гирад, дар ҳолати имконнопазирӣ аз ин хусус ба шӯъбаи қор бо қавонун ё маъмурияти донишгоҳ хабар медиҳад.
- 6.3. Комиссияи ахлоқӣ, ки аз намояндагони маъмурият ва донишҷӯёни донишгоҳ ташкил карда шудааст, аризаи донишҷӯён, аспирантон, қормандон, муаллимонро оид ба вайронкунии меъёрҳои ахлоқ дида мебароянд ва ҳангоми тасдиқи вайронкунии қоидаҳои Кодекси мазкур ба маъмурият бо гузориш оид ба муҷозоти интизомӣ муроҷиат мекунад.
- 6.3. Зери мафҳуми вайронкунии талаботи Кодекси мазкур меъёрҳои қоидавайронкунии яққаратаи муқаррарнамудаи Кодекси мазкур фаҳмида мешавад.
- 6.4. Зери мафҳуми вайронкунии дағалонаи талаботи Кодекси мазкур вайронкунии мунтазами (яъне, ду ва зиёда) меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур фаҳмида мешавад.

7. Муҷозот дар ҳолати риоя накардани Кодекс

- 7.1. Дар ҳолати муносибати дағалона нисбати ҳамсабақон танбеҳ бо ворид намудан ба парвандаи шахсӣ эълон карда мешавад, дар ҳолатҳои такрор шудани рафтор то хориҷ намудан аз сафи донишҷӯёни донишгоҳ чораҳо дида мешавад.
- 7.2. Дар ҳолати безҳтиромӣ намудан ва рафтори дағалона нисбати устод то хориҷ намудан аз сафи донишҷӯён чораҷӯӣ карда мешавад.
- 7.3. Дар ҳолати истифодаи телефонҳои мобилӣ дар ҳудуди биноҳои таълимӣ ва ҳангоми машғулиятҳо танбеҳ бо ворид намудан ба парвандаи шахсӣ таъин карда мешавад.
- 7.4. Дар ҳолати ташкил намудани низоъ ва авбошӣ дар ҳудуди донишгоҳ ва берун аз он донишҷӯ аз сафи донишҷӯён хориҷ карда мешавад.